

Rådhusviden - Besættelsen 1940-45

Fra Alfred Wassards bog



Der bygges bunkers på Rådhuspladsen 1945

Alfred Wassards bog

Det søde med det sure

35 år på Københavns Rådhus

Bogen bliver udgivet 1986.

Alfred Wassard var konservativt medlem af borgerrepræsentationen og borgmester 1962-1978 i Magistratens 4. afd. (Teknik og Miljø)

Nazisten

(uddrag fra side 15 - fra efter valget 1943)

”Der blev også valgt medlemmer til faste udvalg. Eftersom den største gruppe skal afgive en udvalgsplads til et medlem der ikke har stemmer nok til selv at bestemme, i hvilket udvalg han skal sidde, placerede socialdemokraterne deres tidligere partifælle Børge Jacobsen, der nu var blevet valgt som nazist, i det eneste udvalg, hvori de fandt det passende at placere ham, nemlig kloakudvalget.”

Spærretid og generalstrejke

(Uddrag fra side 16)

”Efter 29. august 1943 fik landet ”departementschefsstyret”. Hær og flåde var sat ud af spillet, og sabotageerne mod besættelsesmagten og ”Schalburgtager” som gengældelsesaktioner afløste i hurtig rækkefølge hinanden og kulminerede med, at dr. Best mandag den 26. juni 1944 indførte spærretid fra kl. 20 aften. Resultatet blev den berømte generalstrejke, hvor befolkningen nedlagde arbejdet under påskud af at man ellers ikke kunne få passet kolonihaven med de livsnødvendige grøntsager. Dette medførte, at kommunalbestyrelsen alvorligt måtte overveje at gribe ind for at afværge de meget hårde konsekvenser af befolkningens holdning. Et kommunalt fællesudvalg af medlemmer af magistrat og B. R. holdt møde onsdag aften, og efter nogen drøftelse begav overborgmester Viggo Christensen og borgmester H. P. Sørensen sig af sted til udenrigsministeriet for at formå dets direktør Niels Svenningsen til overfor dr. Best indtrængende at anmode om ophævelse af spærretiden.

Foreløbig blev der indrykket et opråb i dagspressen med opfordring til befolkningen om at genoptage arbejdet. Genoptagelsen af arbejdet skulle ske fra mandag morgen den 3.7.1944.

Den mandag kørte borgmester H. P. Sørensen, let kendelig på sit røde fuldskæg, med den første sporvogn ud fra Valby Remise. Han stod på forperronen ved siden af vognstyrelsen for at understrege, at bystyret for alvor appellerede til befolkningen om at bringe arbejdsstandsningen til ophør.

Hans sporvogn nåede ikke ret langt, før dens ruder blev knust med stenkast, og der blev skudt på flere andre sporvogne, så personalet hurtigt vendte næsen hjem til remiserne med deres vogne.

Kl. 10.30 gav det tyske militær ordre til uopholdeligt at få sporvognskørselen genoptaget. ”Såfremt dette ikke sker, vil man arrestere fagforeningsmanden samt borgmester H. P. Sørensen og eventuelt andre ansvarlige.”

Dr. Best mente, det mest hensigtsmæssige ville være, om der blev udsendt en radiomeddelelse med taler af forskellige fremtrædende danskere.

Ingen var ivrig efter det job, men efter nogen overvejelse gik fhv. statsminister

Vilhelm Buhl, repræsentanter for arbejdsgiver- og arbejderorganisationer og overborgmester Viggo Christensen med på tanken.

Viggo Christensen sluttede sin tale med at sige:

”I overensstemmelse med det opråb, der er udsendt fra byens erhvervsorganisationer, anmoder jeg indtrængende alle byens borgere, arbejdere og arbejdsgivere, erhvervsdrivende og handlende til at genoptage arbejde og virksomhed snarest muligt og derved afværge den nød og de ulykker, der truer hovedstaden.”

Allerede tirsdag den 4.7.1944 var så godt som alt arbejde i gang på ny, men forinden var 1 mio. arbejdsdage gået tabt, og Københavns befolkning havde svære tab at begræde: Omtrent 100 faldne og 600 sårede.”

